

Rijswijk



2e HALFJAARRAPPORTAGE 2018

INLEIDING	2
RESUMÉ FINANCIËLE CONSEQUENTIES 2E HALFJAARRAPPORTAGE 2018.....	3
PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE	5
PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	6
PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER	7
PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN	9
PROGRAMMA ONDERWIJS	10
PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	12
PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN	13
PROGRAMMA WONEN EN LEVEN	17
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	20
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	21
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING.....	23
PARAGRAAF FINANCIERING	24
ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN.....	26
RESERVES	28

INLEIDING

De 2e halfjaarrapportage geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting 2018 en geeft tevens een prognose van het begrotingssaldo tot en met het einde van het jaar. De rapportage heeft, anders dan de eerste halfjaarrapportage, een sterk beheersmatig karakter.

Naast de hierboven bedoelde financiële ontwikkelingen op programmaniveau treft u een actualisatie van de risico top 5, de paragrafen, de investeringskredieten en de reserves en voorzieningen aan.

Financiële consequenties 2018

Waar in deze rapportage financiële consequenties zijn opgenomen geeft een positief bedrag een voordelige ontwikkeling weer. Een minteken staat voor een nadeel.

Primitieve Begroting 2018	V	154.040	
			154.040
Begrotingswijzigingen n.v.t.			
1e halfjaarrapportage 2018 Voorjaarsnota 2018	V	435.370	
Stand na 1e halfjaarrapportage		V	589.410
2e halfjaarrapportage:			
Programmatotaal ontwikkelingen	N	657.450	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	V	466.000	
Bedrijfsvoering	V	35.000	
Kapitaallasten*		*	
Mutaties reserves**		**	
			N 156.450
Stand na 2e halfjaarrapportage		V	432.960

* De ontwikkeling van de investeringskredieten hebben effect op de kapitaallasten. De meerjarige doorwerking is meegenomen in de begroting 2018.

** Omwille van de leesbaarheid worden mutaties in de reserves in de programma's en paragrafen verwerkt. In de begrotingswijziging zijn deze conform BBV opgenomen onder de functie 6980 mutaties in reserves.

De rapportage sluit met een nadelig saldo van € 156.450. De stand na de 1^e halfjaarrapportage meicirculaire bedroeg € 589.410 voordelig. Per saldo resulteert er een overschot van € 432.960.

De grootste nadelige veroorzaker van dit resultaat ten opzichte van de 1e halfjaarrapportage 2018 (inclusief meicirculaire) is het tekort binnen het sociaal domein en met name op het onderdeel jeugd. Grootste meevaller is de rente. Voor een verdere specificatie wordt verwezen naar de toelichting per programma en het resumé financiële consequenties 2e halfjaarrapportage 2018.

Met de structurele effecten van deze rapportage is in de ontwerp-programmabegroting 2019-2022 rekening gehouden.

Structurele gevolgen 2^e halfjaarrapportage 2018

De 2^e halfjaarrapportage heeft ook consequenties voor de meerjarenbegroting 2019-2022.

Deze zal na de wijzigingen resulteren in de volgende bedragen, waarbij nog geen rekening is gehouden met de septembermeicirculaire (V=voordeel, N=nadeel):

Jaar 2019	V	1.363.598
Jaar 2020	V	2.712.213
Jaar 2021	V	4.737.035
Jaar 2022	V	5.195.024

RESUMÉ FINANCIËLE CONSEQUENTIES 2E HALFJAARRAPPORTAGE 2018

Omschrijving	2018 Saldo	2019 Saldo	2020 Saldo	2021 Saldo	2022 Saldo
Beginstand meerjarenbegroting 2018-2021	154.040	603.140	1.089.040	1.570.740	1.570.740
Begrotingswijzigingen	0	0	0	0	0
Beginstand voor de 1e halfjaarrapportage 2018	154.040	603.140	1.089.040	1.570.740	1.570.740
TOTAAL 1e HALFJAARRAPPORTAGE 2018	435.370	-360.840	937.840	2.083.490	2.343.190
Kadernota 2019	0	0	0	0	0
TOTAALSTAND NA 1e HALFJAARRAPPORTAGE	589.410	242.300	2.026.880	3.654.230	3.913.930
MUTATIES 2e HALFJAARRAPPORTAGE 2018					
Programmatotaal ontwikkelingen (incl. mutatie in de reserves)	-657.450	-337.410	-152.860	-124.410	-322.940
<u>Programma Algemeen Bestuur en Organisatie</u>					
Fractie-assistenten	-28.180	-28.180	-28.180	-28.180	-28.180
Verkiezingen/Referenda (hertelling)	-70.000				
Bewustwordingscampagne Excellente Dienstverlening	-15.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Eindredactie gemeentelijke website	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
<u>Programma Openbare Orde en Veiligheid</u>					
FLO brandweerpersoneel					-236.500
Brandkranen	26.080				
<u>Programma Verkeer en Vervoer</u>					
Machinaal vegen	-8.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Dekking vanuit rioolheffing en afvalstoffenheffing		45.000	45.000	45.000	45.000
Bladkorven		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Bladkorven t.l.v. riool- en afvalstoffenheffing		60.000	60.000	60.000	60.000
Verkeersplannen	100.000				
Stationslocatie	42.980				
Parkeeropbrengsten	363.000				
Maatregelen n.a.v. evaluatie parkeren	-20.000				
Storting in de reserve	-343.000				
<u>Programma Economie en Werken</u>					
Evaluatie functionele zonering winkelgebied Oud-Rijswijk	-15.000				
Uitvoeringsprogramma deelgebied Plaspoelpolder rondom Kesslerpark	-20.000				
<u>Programma Onderwijs</u>					
Diverse aanpassingen begroting onderwijsgebouwen					
- P. van Vlietlaan	13.320	13.320	13.320	13.320	13.320
- Buitenrijck	42.180	42.180	42.180	42.180	42.180
Prognoses en Integraal Huisvestingsplan (IHP)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Dekking vanuit extra middelen algewene uitkering	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Leerlingenvervoer	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
<u>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</u>					
Incidentele verhuur sportpark Vredenburg	-21.640	-21.640	-21.640	-21.640	-21.640
Archeologie (verhuizing depot)	-20.000				

Omschrijving	2018 Saldo	2019 Saldo	2020 Saldo	2021 Saldo	2022 Saldo
<u>Programma Sociaal Domein</u>					
BUIG-uitkering	PM				
DSW	104.750	93.130	137.680	166.130	204.100
Ooievaarspas	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
Huur SRK	62.380	62.380	62.380	62.380	62.380
Aanvullende storting in de MOP	-96.140				
Update MOP	40.000	-40.000			
Actualisatie en verduurzaming MOP		PM	PM	PM	PM
Tekort jeugd	-1.306.870				
Wmo overheveling	447.490				
voorheenvoorziening	200.000				
Meldpunt Bezorgd / bevorderen schoolgezondheidsbeleid	-122.300	-122.300	-122.300	-122.300	-122.300
Innovatieprojecten	100.000				
Veilig Thuis	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
<u>Programma Wonen en Leven</u>					
Opbrengsten papier, metaal en drinkkartonnen (PMD)	PM				
Asbesttaken ODH	42.000				
(Anterieure) overeenkomsten	30.000				
Uitgaven tbv anterieure overeenkomsten	-30.000				
Regionale groen afstemming	-7.500	-23.300	-23.300	-23.300	-23.300
Baten WABO-vergunningen	-500.000				
Lasten WABO-vergunningen	250.000				
Implementatie omgevingswet	130.000	-100.000			
Afsluiten bouwgrondexploitatie Vrijenban	160.000				
Erfpacht	162.000	162.000	162.000	162.000	162.000
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	466.000	1.643.708	838.193	1.207.215	1.604.034
Exploitatielasten stadhuislocatie		-37.500			
Algemene uitkering (hoeveelheidsverschillen)	66.000	-28.792	-221.807	147.215	319.034
Algemene uitkering (ruimte onder BCF-plafond)		710.000	710.000	710.000	710.000
Rente	400.000	1.000.000	350.000	350.000	575.000
Bedrijfsvoering	35.000	-185.000	0	0	0
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren		-150.000			
Strategische Personeelsplanning	35.000	-35.000			
Kapitaallasten mutaties investeringen 2018-2021	0	0	0	0	0
Mutaties huidige investeringsplan					
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve parkeren	-343.000				
Correctie, omwille van de leesbaarheid zijn de mutaties in de reserves opgenomen bij de programma's en paragrafen.	343.000				
TOTAAL 2e HALFJAARRAPPORTAGE 2018	-156.450	1.121.298	685.333	1.082.805	1.281.094
EXOGEEN	-1.446.420	1.192.038	543.573	941.045	1.139.334
ENDOGEEN	1.289.970	-70.740	141.760	141.760	141.760
TOTAAL 2e HALFJAARRAPPORTAGE 2018	-156.450	1.121.298	685.333	1.082.805	1.281.094
	0	0	0	0	0
TOTAALSTAND NA 2e HALFJAARRAPPORTAGE 2018	432.960	1.363.598	2.712.213	4.737.035	5.195.024

PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Bestuursorganen 0010

Fractieondersteuning (endogeen, structureel)

Op 3 juli 2018 heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel Wijziging fractieondersteuning. De fractievergoeding wordt vastgesteld op een vast deel van € 3.000 per fractie voor fractieassistenten (max 2) en een bedrag van € 500 per raadslid. In de huidige situatie met 10 fracties komt dit bedrag uit op: maximaal € 45.500. Dit is een verhoging van het fractiebudget met € 28.180 per jaar.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Bestuursorganen 0010</i>	<i>Structureel</i> <i>Bestuursorganen 0010</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Fractieondersteuning	-28.180	-28.180	-28.180	-28.180	-28.180

Beleidsproduct: Verkiezingen/referenda 0031

Hertelling verkiezingen (exogeen, incidenteel)

Vanwege de hertelling bij de verkiezingen voor de gemeenteraad op 21 maart 2018 zijn de kosten aanmerkelijk hoger uitgevallen te weten: circa € 70.000.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Verkiezingen/referenda 0031</i>	<i>Structureel</i> <i>Verkiezingen/referenda 0031</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Hertelling verkiezingen	-70.000				

Beleidsproduct: Publieke dienstverlening 0032

Bewustwordingscampagne Excellente Dienstverlening (endogeen, structureel)

Bewustwordingscampagne Excellente Dienstverlening "We zijn er voor u", gericht op zowel de interne organisatie als de communicatie naar onze klanten toe. Voor 2018 zal het gaan om een bedrag van € 15.000 en voor volgende jaren € 25.000 per jaar.

Eindredactie gemeentelijke website (endogeen, structureel)

Op grond van vastgesteld beleid (Begrijpelijk communiceren op B1 niveau op de gemeentelijke website) is de eindredactie uitbesteed aan extern bedrijf zodat de kwaliteit van de gemeentelijke website gewaarborgd is als het gaat om Excellente Dienstverlening. De kosten hiervoor bedragen per jaar € 40.000.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Publieke dienstverlening 0032</i>	<i>Structureel</i> <i>Publieke dienstverlening 0032</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Excellente dienstverlening	-15.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Uitbesteding eindredactie gemeentelijke website	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000

PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Brandweer 1200

Veiligheidsregio Haaglanden (exogeen, structureel)

FLO Brandweerpersoneel

In 2022 stijgen de kosten van € 174.000 in 2021 naar € 747.000. Het verschil wordt met name veroorzaakt door de beëindiging van de levensloopregeling per 01-01-2022. Tot genoemde periode kan de werkgever gebruik maken van deze fiscale aantrekkelijke regeling. Na 01-01-2022 krijgt de werkgever te maken met RVU boetes en de uitputting van de opgebouwde levenslooptegoeden.

In 2017 is een akkoord reparatie FLO overgangsrecht gesloten. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor de werknemer om op 57 jarige leeftijd met FLO te gaan. Dit is geen hard criterium, de medewerker mag dit oprekken naar 59 jaar. Het gevolg hiervan is dat de raming zoals nu beschikbaar is aanzienlijk kan afwijken van de realisatie. Vooralsnog is uitgegaan van 50% van de geraamde meerkosten.

Onderhoud brandkranen (endogeen, incidenteel)

In 2018 is er eenmalig sprake van onderbesteding op dit budget. Een voordeel van € 26.080.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>				
	<i>Brandweer 1200</i>					
	2018	2019	2020	2021	2022	
FLO brandweerpersoneel						-236.500
Brandkranen	26.080					

PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Wegen, straten en pleinen 2100

Machinaal vegen (endogeen, structureel)

Op de Gemeentewerf wordt in het najaar een stortlocatie gerealiseerd voor de tussenopslag van het door de veegmachines verzamelde veegvuil. Dit brengt jaarlijks structureel extra kosten met zich mee. Voor 2018 is dit € 8.000 en vanaf 2019 jaarlijks € 45.000. Vanaf 2019 kunnen de lasten worden meegenomen in de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing.

Opstellen bladkorven (endogeen, structureel)

Dit jaar is een proef uitgevoerd met het opstellen van bladkorven. De proef was dermate succesvol dat vanaf 2019 hiermee doorgegaan wordt. De kosten bedragen € 60.000 per jaar. Ook hier wordt de dekking gevonden in de riool- en afvalstoffenheffing.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Wegen, straten en pleinen 2100</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Machinaal vegen	-8.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Bladkorven		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Riool- en afvalstoffenheffing		105.000	105.000	105.000	105.000

Beleidsproduct: Verkeer 2110

Verkeersplannen (endogeen, incidenteel)

Er is een incidentele onderbenutting in 2018 op Verkeersplannen uit Programma Verkeer en Vervoer van € 100.000. Verklaring is dat een deel van de voorgenomen onderzoeken of planvorming in 2018 nog niet gestart waren en/of doorlopen tot in 2019. Tevens waren er per medio 2018 vacatures ontstaan, waarvoor per november 2018 weer bezetting is geregeld.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Verkeer 2100</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Verkeersplannen	100.000				

Beleidsproduct: Openbaar vervoer 2120

Stationslocatie (endogeen, incidenteel)

De werkzaamheden rond de stationslocatie worden pas in 2019 uitgevoerd. Hiervoor is budget aanwezig. De dit jaar niet uitgegeven middelen bedragen € 42.980.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Openbaar vervoer 2120</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Stationslocatie	42.980				

Beleidsproduct: Parkeren 2140

Parkeren (endogeen, structureel)

In 2017 is een bestemmingsreserve parkeren ingesteld.. Deze bestemmingsreserve wordt aangewend als gemeentelijke bijdrage voor de ambities voor het goedkoper maken van het parkeren in winkelcentrum In de Bogaard. Daarnaast wordt deze reserve gebruikt voor overige bijstellingen van uitgaven- en inkomstenbudgetten op het beleidsproduct parkeren. In de afgelopen periode is er veel meer inzicht ontstaan in de parkeerexploitatie. Op basis van de huidige inzichten kunnen de parkeeropbrengsten met een bedrag van € 363.000 omhoog worden bijgesteld.

De beleidsevaluatie fiscaal en digitaal parkeren wordt in het najaar 2018 behandeld. Rekening wordt gehouden met eventuele uitvoeringskosten van maatregelen (2018 € 20.000). De aanschaf van benodigde parkeerautomaten in 2018 om o.a. wensen te honoreren en/of knelpunten direct te kunnen oplossen is opgenomen in het investeringsplan. Tijdens de uitvoering van de beleidsevaluatie is geconstateerd dat in de huidige begroting van het beleidsproduct parkeren de kosten voor vergunningverlening en handhaving ontbreken. Hierdoor ontstaat er een vertekend beeld van het positieve exploitatiesaldo. In de begrotingswijziging is deze budgettaire neutrale correctie verwerkt.

Per saldo kan er in 2018 € 343.000 worden gestort in de bestemmingsreserve parkeren. Gelet op de budgettaire neutrale verwerking van het parkeren, wordt bij het opstellen van de jaarrekening de werkelijk gerealiseerde meeropbrengst gestort in de reserve.

De meerjarige bijstelling van de ramingen wordt budgettair neutraal verwerkt in de begroting 2019-2022.

Vanuit de In de huidige begroting van het beleidsproduct parkeren missen de kosten voor vergunningverlening en handhaving. Hierdoor ontstaat er een vertekend beeld van het positieve exploitatiesaldo. De handhavingskosten moeten in beeld worden gebracht en structureel meegenomen worden in de begroting.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Parkeren 2140</i>	<i>Structureel</i>			
	2018	2019	2020	20210	2022
Parkeeropbrengsten	363.000				
Parkeren maatregelen	-20.000				
Bestemmingsreserve parkeren	-343.000				

PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Economische aangelegenheden 3100

Versnelde evaluatie functionele zonering Oud Rijswijk (endogeen, incidenteel)

De evaluatie van de functionele zonering (fuzo) in winkelgebied Oud-Rijswijk stond al in het verschiet, maar dient nu in verband met de ontwikkelingen rondom Museum Rijswijk versneld plaats te vinden (start uitvoering oktober 2018). Echter de fuzo ligt gevoelig, daarom is het voorstel ons deskundig en extern te laten begeleiden zodat meer haast niet zorgt voor meer gevoeligheden dan noodzakelijk. Het uitvoeren van de evaluatie is onderdeel van het collegewerkprogramma. De kosten bedragen € 15.000.

Uitvoeringsprogramma deelgebied Plaspoelpolder rondom Kesslerpark (endogeen, incidenteel)

Vanwege de ontwikkelingen op het Shell-dossier dient er in de tweede helft van 2018 een start te worden gemaakt met het opnieuw bezien van het Kesslerpark en omgeving. Te weten het deelgebied “Verblijven met een topontsluiting” en “Kantorenversterkingsgebied”, zoals aangemerkt in de Toekomstvisie Plaspoelpolder. Er dient een vertaling te worden gemaakt naar een uitvoeringsprogramma voor de deelgebieden. We zullen onder andere starten met participatie met direct betrokkenen en het maken van een beoordelingskader. De herijking is onderdeel van het collegewerkprogramma, en zal na het reces ambtelijk worden gestart. De kosten worden ingeschat op € 20.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Economische aangelegenheden 3100</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zonering Oud Rijswijk	-15.000				
Uitvoeringsprogramma Kesslerpark	-20.000				

PROGRAMMA ONDERWIJS

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Huisvesting scholen 4010

Diverse aanpassingen begroting onderwijsgebouwen (endogeen, structureel)

P. van Vlietlaan 2

Met schoolbestuur Librijn zijn afspraken gemaakt omtrent de hoogte van de bijdrage inzake het onderhoud van het gebouw. De bijdrage bedraagt € 13.320 per jaar. Dit bedrag was niet geraamd voor 2018.

Metelkampstraat 105 (Buitenrijck)

Met schoolbestuur Lucas Onderwijs zijn afspraken gemaakt omtrent de hoogte van de bijdrage inzake het onderhoud van het gebouw. De bijdrage betreft € 36.120 per jaar. Dit bedrag was niet geraamd voor 2018.

Daarnaast is de jaarlijkse storting ten behoeve van de voorziening meerjarenonderhoud geraamd op € 27.180, dit moet echter € 36.120 per jaar zijn. Het verschil bedraagt € 8.940. Dit moet structureel worden aangepast vanaf de begroting 2018.

Het energieverbruik van de door de gemeente geëxploiteerde ruimtes in IKC (integraal kindcentrum) Buitenrijck is geraamd op € 28.250. De raming kan worden aangepast naar € 13.250. Het verschil bedraagt € 15.000. Dit moet worden aangepast vanaf de begroting 2018.

Tot slot wordt er ruimte verhuurd in dit onderwijsgebouw. De aanpassing hiervan is terug te vinden onder het programma Sociaal Domein, beleidsproduct 6310, van deze rapportage.

Bovengenoemde aanpassingen resulteren, per saldo, tot een structureel voordeel van € 55.500 op dit beleidsproduct.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Huisvesting scholen 4010</i>	<i>Structureel Huisvesting scholen 4010</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Diverse aanpassingen onderwijsgebouwen					
- P. van Vlietlaan	13.320	13.320	13.320	13.320	13.320
- Buitenrijck	42.180	42.180	42.180	42.180	42.180

Beleidsproduct: Lokaal onderwijsbeleid 4030

Leerlingenvervoer (exogeen, structureel)

Door tariefstijgingen als gevolg van de nieuwe aanbesteding en een stijging van het aantal kinderen die gebruik maken van het individuele leerlingenvervoer (10%) zal er een structureel nadeel bij het aangepaste leerlingenvervoer ontstaan van € 160.000 per jaar.

Prognoses en Integraal Huisvestingsplan (endogeen, structureel)

Gezien de geplande woningbouw in Rijswijk (RijswijkBuiten, Havenkwartier, Te Werve, Ministerbuurt) met als gevolg een voorspelde groei van het aantal leerlingen is het noodzakelijk in 2018 te starten met een visie op de toekomstige onderwijshuisvesting. In overleg met de schoolbesturen zal, structureel, een Integraal Huisvestingsplan met een bijbehorend meerjaren investeringsplan worden opgesteld. Hierin staat in ieder geval centraal het creëren van een gezonde, veilige en duurzame leer- en ontwikkelomgeving. In dit plan zal ook de duurzaamheidsambitie voor bestaande scholen in kaart worden gebracht. Recent gebouwde scholen en nieuw te bouwen scholen worden, in afstemming met de schoolbesturen, zo duurzaam mogelijk. De jaarlijkse kosten bedragen € 10.000.

De uitgaven worden gedekt vanuit de extra gelden in de algemene uitkering als gevolg van de uitbreiding van het woningareaal.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Lokaal onderwijsbeleid 4030</i>	<i>Structureel</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Leerlingenvervoer	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Prognoses onderwijshuisvesting	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Labeling algemene uitkering	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Sport 5300

Incidentele verhuur sportpark Vredenburg (endogeen, structureel)

Er is op dit sportpark geen sprake (meer) van incidentele verhuur. Het park wordt permanent verhuurd aan de voetbalvereniging Vredenburg. De inkomsten moeten structureel worden afgeraamd.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Sport 5300</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Incidentele verhuur sportpark Vredenburg	-21.640	-21.640	-21.640	-21.640	-21.640

Beleidsproduct: Cultureel erfgoed 5410

Archeologie verhuizing depot (endogeen, incidenteel)

Na de brand in de oude brandweerkazerne dient deze nog te worden ontruimd van de daarin opgeslagen zaken van het taakveld Archeologie. Nu de sloop van het pand voorzien is in het eerste kwartaal van 2019, dient de ontruiming, verhuizing en opslag plaats te vinden in het laatste kwartaal van 2018. Hiervoor is geen budget voorzien. De kosten van de verhuizing wordt geraamd op € 20.000.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Cultureel erfgoed 5410</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Verhuizing depot archeologie	-20.000				

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Inkomen 6100

Inkomensvoorziening (exogeen, incidenteel)

Aangezien het resultaat op de BUIG van jaar tot jaar beoordeeld wordt, en er nog veel onzekerheden zijn, zal er op basis van deze rapportage alleen een budgettair neutrale wijziging worden doorgevoerd waarmee zal worden aangesloten op de meest recente budgetindicatie van het Rijk. Het te verwachten tekort op de BUIG zal naar verwachting, onder andere door de ingezette maatregelen waarmee een besparing van € 529.600 beoogd werd, aanzienlijk lager uitvallen dan vorig jaar (zie ook IB 18 066). Waar het tekort over het jaar 2017 nog 2,4 miljoen bedroeg is de verwachting dat het tekort over het jaar 2018 niet boven de 1,8 miljoen uit zal gaan komen.

Er zijn echter nog grote onzekerheden op landelijk niveau die sterk bepalend zijn voor het uiteindelijke te verwachten tekort op lokaal niveau.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft op basis van onderzoek dat hij deed op verzoek van het Rijk en de VNG naar het macrobudget gebundelde uitkering (BUIG) geconcludeerd dat de raming van dit macro budget niet klopt. Gemeenten hebben de afgelopen jaren te maken met grote tekorten op de uitvoering van de bijstand. De belangrijkste oorzaak daarvoor is dat bij de raming van het benodigde budget ten onrechte geen rekening is gehouden met het beroep dat statushouders doen op de bijstand. De ROB heeft het Rijk geadviseerd om de ramingsmethodiek aan te passen. Daarnaast adviseert de Raad het Rijk om gemeenten te compenseren voor de tekortkomingen in de raming van het macrobudget uit het recente verleden.

Het Kabinet zal na de zomer reageren op het ROB-advies. Pas dan zal duidelijk zijn hoe de budgetten zich gaan ontwikkelen. Wel is er al eerder dit jaar bekend gemaakt dat er 118 miljoen aan het macrobudget zal worden toegevoegd in verband met statushouders. Wat dit lokaal voor de gemeente Rijswijk zal betekenen zal pas later dit jaar bekend worden en in de financiële verwachting verwerkt kunnen worden.

Op 4 juli 2018 is over het jaar 2017 een beroep gedaan op de vangnetregeling. Indien deze aanvraag volledig zal worden gehonoreerd dan zal Rijswijk een bedrag van € 851.000 extra van het Rijk krijgen welke in mindering kan worden gebracht op het tekort van 1,8 miljoen.

In verband met het mogelijke tekort worden momenteel de voorbereidingen getroffen om in het jaar 2019 over het jaar 2018 een nieuw beroep te kunnen doen op de vangnetregeling.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Inkomen 6100	Structureel			
	2018	2019	2020	2021	2022
Inkomensvoorziening	PM				

Beleidsproduct: Arbeidsmarkt overig 6110

DSW (exogeen, structureel)

In verband met het doorvoeren van een bezuinigingstaakstelling in de begroting van de DSW zal er voor de jaren 2019-2022 een voordeel ontstaan in de begroting die oploopt van € 93.133 in 2019 tot € 204.100 in het jaar 2022. Voor 2018 wordt uitgegaan van een voordeel van € 104.750.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel			
	2018	2019	2020	2021	2022
Bezuinigingstaakstelling DSW	104.750	93.130	137.680	166.130	204.100

Beleidsproduct: Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140

Ooievaarspas (exogeen, structureel)

Ten behoeve van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid heeft het kabinet meerjarig geld ter beschikking gesteld. Middels een budgettair neutrale begrotingswijziging zullen deze middelen in de begroting van het armoede en schuldenbeleid worden opgenomen.

In verband met een stijging van de kosten van doorbelasting door de gemeente Den Haag zullen de uitgaven ten behoeve van de Ooievaarspas structureel met € 65.000 toenemen. Deze doorbelasting was niet eerder door de gemeente Den Haag aangegeven waardoor er in de huidige begroting geen dekking is voor deze stijging.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Structureel Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ooievaarspas	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000

Beleidsproduct: Algemene voorziening WMO en Jeugd 6700

Maatschappelijk Vastgoed

Metelerkampstraat 105 Buitenrijck (endogeen, structureel)

De Stichting Rijswijkse Kinderopvang huurt ruimte in IKC (integraal kindcentrum) Buitenrijck. De huur bedraagt € 62.380 per jaar. Dit bedrag is niet geraamd vanaf 2018.

Meerjarenonderhoudsplanning (MOP) Sport, Cultuur, Welzijnspanden (endogeen, incidenteel)

Als gevolg van de stijgende bouwkosten en duurzaamheidsambitie is er op de geplande vervangingen in 2018 niet gunstig ingeschreven. Tevens zijn er meerdere activiteiten per locatie in de planning geclusterd en in de planning naar voren gehaald. Dit om de overlast voor gebruikers en omwonenden te beperken. Hierdoor is het noodzakelijk om voor het jaar 2018 en extra storting te doen in de reserve ter grootte van € 96.140.

In de eerste halfjaarrapportage 2018 is aangegeven dat gezien de huidige marktontwikkelingen, zowel qua duurzaamheid als in financieel opzicht, het nodig is de meerjarenonderhoudsplanning te actualiseren. Het lukt niet meer om dit nog in 2018 uit te voeren, maar zal in 2019 worden afgerond. Hierdoor ontstaat voor 2018 een voordeel van € 40.000 en voor 2019 een nadeel voor hetzelfde bedrag. Op basis van de actuele mop zal de jaarlijkse storting in de voorziening opnieuw worden bepaald en worden betrokken bij het opstellen van de 1^e halfjaarrapportage 2019.

Innovatieprojecten (endogeen, incidenteel)

In verband met de ontoereikende budgetten binnen het Sociaal Domein is de start van een aantal projecten uitgesteld en een aantal projecten zijn heroverwogen waardoor een eenmalig voordeel is ontstaan van € 100.000 op dit product.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Structureel Algemene voorziening WMO en Jeugd 6700				
	2018	2019	2020	2021	2022
Huur SRK	62.380	62.380	62.380	62.380	62.380
Extra storting MOP	-96.140				
Kosten actualisering MOP	40.000	-40.000			
Actualisatie en verduurzaming		PM	PM	PM	PM
Innovatieprojecten	100.000				

Beleidsproduct: Individuele voorzieningen natura jeugd 6820

Jeugd (exogeen, incidenteel)

Als gevolg van nadelige effecten in de aanbesteding van de raamovereenkomsten 2018, gestegen inzet van uren per jeugdige en een toename van het aantal jeugdigen wordt er een nadeel van € 1.306.870 verwacht. In de aanbesteding van de nieuwe contracten 2018 zijn er 1600 producten en tarieven geharmoniseerd naar 90 producten. De directe gevolgen van de harmonisatie, waaronder stijging van tarieven, worden in regionaal verband door het H10 Inkoopbureau nader onderzocht. In oktober volgt een regionaal advies welk deel van de kosten beïnvloedbaar en welk deel niet beïnvloedbaar is. Er is ook een intern actieplan opgesteld om meer grip te krijgen op de kostenstijgingen. Door een hogere compensatie vanuit het Rijk zal dit nadeel alleen in 2018 spelen en derhalve incidenteel zijn. Om dit tekort vanuit de begroting Sociaal Domein zoveel mogelijk te kunnen dekken is er in het kader van het ontschot werken een bedrag van € 447.490 vanuit de begrote WMO taken overgeheveld naar de begroting met betrekking tot de jeugdtaken. Voor een bedrag van € 200.000 zal er een beroep worden gedaan op het restant van een voorheen voorziening ten behoeve van taken binnen het sociaal domein. Per saldo resteert er dan nog een tekort van € 659.380 waarvoor geen dekking meer kan worden gevonden binnen de begroting van het Sociaal Domein.

Veilig Thuis (exogeen, structureel)

Zoals reeds is aangegeven in de eerste halfjaarrapportage 2018 is er bij Veilig Thuis sprake van een volumestijging. De kosten die met deze stijging gepaard gaan blijken niet binnen de reguliere begroting te kunnen worden opgevangen en geven een structureel tekort van € 85.000.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Structureel Individuele voorzieningen natura jeugd 6820</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Tekort Jeugd	-1.306.870				
Overheveling uit WMO	447.490				
Inzet restant voorheen voor- ziening	200.000				
Veilig Thuis	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000

Beleidsproduct: Volksgezondheid 7100

Meldpunt Bezorgd en het bevorderen van schoolgezondheidsbeleid (exogeen, structureel)

Per 1 januari 2018 is de nieuwe GR GGD en VT Haaglanden formeel gestart.

Bij de start van de nieuwe GR was er echter nog op diverse onderdelen onduidelijkheid m.b.t. de financiële impact van de herijking. Zo waren de uurprijzen en tarieven voor de lokale taken die iedere deelnemende gemeente individueel kan inkopen bij de GGD nog niet bekend.

Vlak voor de zomer zijn de definitieve tarieven bekend geworden en zijn de dienstverlenings-overeenkomsten met de GGD ondertekend.

In Rijswijk worden drie lokale taken bij de GGD ingekocht, namelijk:

- Bevorderen schoolgezondheidsbeleid
- Medische keuringen ontheffing leerplicht
- Meldpunt Bezorgd (vangnetmeldingen en meldpuntmeldingen)

Met betrekking tot Meldpunt Bezorgd en het bevorderen van schoolgezondheidsbeleid heeft GGD Haaglanden vóór 1 januari 2018 gewerkt met tarieven die niet kostendekkend waren. Kostendekkend werken kon langs andere wegen wel gerealiseerd worden (i.c. de overhead en de garantieregeling). Deze situatie is echter gewijzigd per 1 januari 2018 en voor het Meldpunt Bezorgd en voor het bevorderen van schoolgezondheidsbeleid zijn nieuwe, kostendekkende tarieven bepaald. Voor Rijswijk betekent dit een structurele stijging van de kosten ten opzichte van voorgaande jaren met € 122.300. In deze stijging was niet voorzien.

Meldpunt Bezorgd is een onmisbare schakel in Rijswijk bij de hulpverlening aan sociaal kwetsbare inwoners in het kader van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz). Het aantal meldingen dat bij het Meldpunt wordt gedaan stijgt al een aantal jaar.

Met name de vangnetmeldingen (meldingen waarbij het om een vervuilde en/of overvolle woning gaat en meldingen waarbij nog geen hulpverlenende instanties betrokken zijn) stijgen aanzienlijk.

Voor 2018 en deze tweede halfjaarrapportage is een zo realistisch mogelijke schatting gemaakt van het aantal te verwachten meldingen en de daarmee gemoeide kosten. Het valt echter niet uit te sluiten dat de kosten in de toekomst verder zullen stijgen.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Volksgezondheid 7100</i>	<i>Structureel</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Lokale taken GGD	-122.300	-122.300	-122.300	-122.300	-122.300

Beleidsproduct: Diversen

Integratie-uitkering Wmo (oude taken)

Integratie-uitkering Sociaal Domein onderdelen Wmo \ Jeugd (nieuwe taken)

Integratie-uitkering Sociaal Domein onderdeel Re-integratie

Budgettair neutrale begrotingswijziging

Middels deze rapportage zal aansluiting worden gemaakt met de meest recente budgetindicaties op basis van de circulaire van het Rijk middels een budgettair neutrale begrotingswijziging. Het betreft wijzigingen die betrekking hebben op zowel de integratie uitkering Wmo als de integratie uitkering Sociaal Domein.

PROGRAMMA WONEN EN LEVEN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct: Afvalverwijdering en –verwerking 7210

Opbrengsten papier, metaal en drinkkartonnen (PMD) (exogeen, incidenteel)

Nedvang is landelijke organisatie die subsidie geeft voor de aanpak van zwerfvuilen en afvalscheiding. Er staat aan €390.000 aan verwachte inkomsten in de begroting. Dit zal naar verwachting lager uitvallen. Er zijn hiervoor twee redenen. Enerzijds zijn de vergoeding voor papier, metaal en drinkkartonnen per ton lager. Tevens is het scheidingsresultaat lager dan verwacht. Dit laatste heeft te maken vertraging van het nieuwe inzamelen. Vooralsnog is de lagere opbrengst op PM opgenomen.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Afvalverwijdering en -verwerking 7210</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie Nedvang	PM				

Beleidsproduct: Milieubeheer 7230

Asbesttaken ODH (exogeen, incidenteel)

In de eerste halfjaarrapportage is aangegeven dat het toezicht op asbestverwijdering door bedrijven vanaf 1 juli 2017 als basistaak wettelijk toegewezen is aan de Omgevingsdiensten. De ODH treedt op als opdrachtgevende en coördinerende partij richting de uitvoerende bureaus en zal de kosten hiervan in rekening brengen bij de gemeente. Op dit moment bestaat nog onzekerheid over de daadwerkelijke uitvoering van de asbesttaak in 2018. Een bedrag van € 42.000 wordt afgeraamd.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Milieubeheer 7230</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Asbesttaken ODH	42.000				

Beleidsproduct: Ruimtelijke ordening 8100

Anterieure overeenkomst (exogeen, incidenteel)

Met Rijswijk DUO B.V. is overeengekomen dat vooruitlopend op het ondertekenen van de anterieure overeenkomst een voorschot betaald van € 30.000 voor planologische medewerking voor de herontwikkeling van het pand gelegen aan de Burgemeester Elsenlaan 321. Het betreft een vergoeding voor gemaakte kosten waardoor ook de uitgaven omhoog worden bijgesteld.

Regionale groen afstemming (endogeen, structureel)

De Landschapstafel “Hof van Delfland” en de organisatie “Nationaal Park Hollandse Duinen” zijn belangrijke organen voor afstemming van regionaal ruimtelijk groenbeleid en het plannen van grotere groenprojecten. De bijdrage voor de Landschapstafel bedraagt € 15.800 per jaar en voor het Nationaal Park € 7.500 per jaar, totaal € 23.300. De bijdrage voor de Landschapstafel voor 2018 kan nog binnen het budget worden opgevangen.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Ruimtelijke ordening 8100</i>				
	2018	2019	2020	2021	2022
Voorschot verhaal kosten ambtelijke inzet Burgemeester	30.000				

Elsenlaan 321					
Kosten ambtelijke inzet					
Bestemmingsplannen adviezen	30.000				
Regionale groen afstemming:					
- landschapstafel		-15.800	-15.800	-15.800	-15.800
- nationaal park	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500

Beleidsproduct: Volkshuisvesting 8220

Baten Vergunningen (leges) (exogeen, incidenteel)

Het bezwaar dat loopt tegen het bestemmingsplan Sion-'t Haantje heeft ervoor gezorgd dat de legesopbrengsten 2018 lager uit zullen vallen dan oorspronkelijk aan het begin van het jaar was geraamd. In de oorspronkelijke raming was voor RijswijkBuiten uitgegaan van 275 woningen. Dit aantal wordt niet gehaald en zal nu uitkomen op ca. 220 woningen, waardoor de geraamde legesopbrengsten uitkomen uit op ca. € 1,4 mln. Dit betekent dat de raming met € 0,5 mln. omlaag moet worden bijgesteld. Als gevolg van de daling van het aantal vergunningen worden de uitgaven met € 250.000 omlaag bijgesteld.

Implementatie Omgevingswet(endogeen, incidenteel)

Voor de invoering van de Omgevingswet is voor een periode van 3 jaar, te beginnen in 2017, extra budget beschikbaar gesteld. Voor 2018 gaat het om een bedrag van €300.000. Door het naar acteren schuiven van de invoeringsdatum van de Omgevingswet (is inmiddels 2021 geworden) zijn in 2017 en 2018 minder activiteiten uitgevoerd dan aanvankelijk was voorzien. Het zwaartepunt van de activiteiten zal opschuiven naar 2019 en 2020. Dat betekent dat in 2018 een deel van het beschikbare budget niet wordt besteed. Daarom verlagen we het budget voor 2018 met €130.000. Van dit bedrag voegen we € 100.000 toe aan het budget voor 2019, het resterende deel kan vrijvallen.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Structureel Volkshuisvesting 8220				
	2018	2019	2020	2021	2022
Actualisatie bouwleges:					
- Minder inkomsten	-500.000				
- Minder uitgaven	250.000				
Verschuiving budget omgevingswet	130.000	-100.000			

Beleidsproduct: Bouwgrondexploitaties 8300

Afsluiten bouwgrondexploitatie Vrijenban (endogeen, incidenteel)

In de grondexploitatie Vrijenbanselaan is de huur- en opstalopbrengst niet opgenomen. Deze wordt als voordeel in de begroting verantwoord. Het gevolg hiervan was echter dat de grondexploitatie een tekort vertoonde en dat volgens de richtlijnen van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) voor dit negatieve resultaat een voorlopige verliesvoorziening moest worden genomen. In de jaarrekening 2016 is een verliesvoorziening van € 331.000 opgenomen.

De bouwgrondexploitatie kan in 2018 worden afgesloten met een negatief resultaat van € 171.000. Het resterende deel kan vrijvallen. Per saldo een voordeel van € 160.000.

RijswijkBuiten opbrengst erfpacht (endogeen, structureel)

Het is in RijswijkBuiten mogelijk de grond voor een woning in erfpacht af te nemen. De raming die is opgenomen voor de erfpachtcanons moet omhoog worden bijgesteld met € 162.000.

Grondexploitatie RijswijkBuiten

In de herziening van de grondexploitatie Sion-'t Haantje worden de risico's in beeld gebracht. De 7^e herziening is in voorbereiding en wordt begin 2019 aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

Als gevolg van de vertraging door het bezwaar van DSM en kostenstijgingen in de bouw, wordt verwacht dat de risico's niet meer kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Het BBV stelt dat wanneer er sprake is van een tekort binnen een grondexploitatie er een verliesvoorziening moet worden ingesteld. In de begrotingen van de afgelopen jaren is er in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing aangegeven dat er voor de risico's van RijswijkBuiten een risicobuffer binnen de algemene reserve is opgenomen. In 2018 bedraagt deze € 6,33 mln. Verwacht wordt dat in de jaarrekening 2018 deze risicobuffer daadwerkelijk moet worden ingezet en een verliesvoorziening moet worden ingesteld. In de raadsvergadering van januari 2019 zal de raad de herziening van de grondexploitatie vaststellen. Bij het opstellen van de jaarrekening zal op basis van de vastgestelde grondexploitatie worden bepaald of en voor hoeveel er een verliesvoorziening zal worden ingesteld.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Bouwgrondexploitaties 8300</i>	<i>Structureel</i>			
	2018	2019	2020	2021	2022
Afsluiten Vrijenban	160.000				
Opbrengst erfpacht	162.000	162.000	162.000	162.000	162.000
Verliesvoorziening RijswijkBuiten	PM				

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Beleidsproduct: Algemene dekkingsmiddelen 9500

Huis van de Stad (endogeen, incidenteel)

In de begroting wordt rekening gehouden met de beheer- en onderhoudslasten van het gebouw Generaal Spoorlaan 2-4 tot aan de start van de verbouwing. Op de jaarschijf 2019 is rekening gehouden met de lasten voor een periode van een half jaar.

De start van de realisatie van de eerste fase is vertraagd als gevolg van het wettelijk uitvoeren van het vervolgonderzoek en maatregelen naar aanleiding van het vleermuisonderzoek. Omdat de aanvangsdatum van de verbouwing een halfjaar is doorgeschoven, komen ook de exploitatielasten van het tweede halfjaar 2019 ad € 37.500 ten laste van de begroting.

Algemene uitkering (exogeen, structureel)

Hoeveelheidsverschillen

Als gevolg van de laatste stand van de woningbouwprognose is de algemene uitkering opnieuw doorgerekend.

BCF-Plafond

In de doorrekening van de meicirculaire is een correctie opgenomen in verband met het vervallen van de voorschotregeling in het BTW-compensatiefonds. Dit betekent voor Rijswijk een nadeel van € 1.4 mln. in 2019 oplopend tot € 2.5. mln. in 2022. Bij het opstellen van de eerste halfjaarrapportage 2018 (voorjaarsnota 2018 en kadernota 2019) is rekening met deze lagere opbrengsten gehouden. Conform het advies van de Provincie Zuid-Holland wordt nu alsnog de ruimte onder het BCF-plafond in de meerjarenbegroting opgenomen. Het betreft een bedrag van € 0,71 mln. structureel. Dit is 50% van de ruimte 2019, zonder verdere stijging.

Septembercirculaire

De septembercirculaire is nog niet verwerkt in de 2e halfjaarrapportage omdat deze te laat beschikbaar komt. De septembercirculaire geeft informatie over de ontwikkeling van het gemeentefonds, zoals het accres en het sociaal domein. Op dit moment is nog geen betrouwbare inschatting te geven over de gevolgen van deze ontwikkelingen voor onze gemeente. Gelet op de financiële impact wordt er nog een raadsinformatiebrief opgesteld, waarin de berekening van de algemene uitkering wordt opgenomen. Deze brief is vóór de begrotingsbehandeling beschikbaar.

Rente (exogeen, structureel)

Zie toelichting bij de paragraaf financiering

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Structureel Algemene dekkingsmiddelen 9500				
	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatielasten Huis van de Stad		-37.500			
Algemene uitkering:					
- hoeveelheidsverschillen	66.000	-28.792	-221.807	147.215	319.034
- Ruimte onder BCF-plafond		710.000	710.000	710.000	710.000
Rente	400.000	1.000.000	350.000	350.000	575.000

Onroerendezaakbelasting niet-woningen

De Waarderingskamer heeft in 2018 een controle bij de gemeente uitgevoerd op de uitvoering van de Wet WOZ. Voor de woningen heeft dit plaatsgevonden in januari en voor de niet-woningen was dit begin april. De aanslagen voor de woningen hebben dagtekening 28 februari en ongeveer 80% van de aanslagen voor de niet-woningen zijn verzonden met dagtekening 31 mei. De overige aanslagen worden gestuurd als lopende procedures zijn afgerond. Vanwege de latere verzending en de nog op te leggen aanslagen voor de niet-woningen is er op dit moment nog geen volledig beeld van de uiteindelijke opbrengsten voor de OZB niet-woningen. Eventuele verschillen worden in de jaarrekening gemeld.

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

RISICO TOP 5

Om de risico's van de gemeente Rijswijk in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. De gemeente probeert zo goed mogelijk de risico's in kaart te brengen. De afdelingen stellen een risicoprofiel samen m.b.v. het softwareprogramma NARIS®.

In de kern draait NARIS® om het vastleggen en analyseren van risico's, beheersmaatregelen en opgetreden risico's (incidenten). Risico's hebben impact op de activiteiten (processen en projecten) die de organisatie onderneemt om haar doelen te realiseren. Door risico's te koppelen aan projecten, processen en/of doelstellingen ontstaat direct inzicht waarop gestuurd moet worden om grip te houden op de belangrijkste risico's van de organisatie.

P&C-cyclus

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement schrijft een koppeling van het risicoprofiel m.b.v. NARIS® voor bij de diverse beleidsrapportages zoals programmabegroting, jaarrekening en tussentijdse rapportages.

Wij hebben de risico's aan de hand van het opgestelde risicoprofiel, met behulp van het risicomanagement informatiesysteem geactualiseerd. De belangrijkste verschillen ten opzicht van de vorige actualisatie (eerste halfjaarrapportage 2018) hebben betrekking op de hoogte van het risicobedrag. Dit is onder meer toegepast bij de participatiewet *van 2 mln naar 1,2 mln. en het sociaal domein (o.a. jeugd). In het eerste geval zal het tekort lager zijn doordat het rijk extra middelen beschikbaar heeft gesteld en wordt ervan uitgegaan dat er een uitkering vanuit de vangnetregeling zal plaatsvinden. Bij de jeugdzorg is er in deze rapportage al geanticipeerd op een tekort, waardoor het risico kan worden verlaagd. Daartegenover is het risico voor bouwgrondexploitaties en de uitkering gemeentefonds omhoog zijn bijgesteld.

In het risicomanagement informatiesysteem zijn op dit moment nog 51 risico's opgenomen met een in totaal geraamd risico van € 16.345.000. De grootste vijf risico's zijn hieronder opgenomen. Het totaal risico van deze vijf risico's bedraagt € 5.600.000.

Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
Bouwgrondexploitaties	50%	max. € 2.000.000	19.33%
Het niet kunnen afdekken van risico's, die kunnen ontstaan door richtlijnen, voorwaarden, eisen van andere overheden en overige derden-partijen kunnen resulteren in financiële tegenvallers.			
Uitkering gemeentefonds	50%	max. € 1.200.000	11.57%
De hoogte van de uitkering van het gemeentefonds (circulaires/nacalculatie) is onzeker.			
Participatiewet	50%	max. € 1.200.000	11.48%
Bezuinigingen op de macrobudgetten en veranderingen in het rekenmodel waarmee de macrobudgetten worden berekend, kunnen leiden tot tekorten op de lokale rijkssubsidie. Een dergelijke overheidsmaatregel kan niet worden voorkomen en kan leiden tot tekorten. Het participatiebudget wordt maximaal ingezet voor bevordering van uitstroom uit de uitkering zodat de uitgaven aan uitkeringen zo laag mogelijk blijven en het eventuele tekort zoveel als mogelijk beperkt blijft.			
Beëindigen huurovereenkomst gemeentelijke parkeerterreinen rondom in de Bogaard.	50%	max. € 600.000	5.80%
Ten einde toekomstige herontwikkeling in de Bogaard en Prinses Beatrixlaan niet in de weg te staan wil de gemeente het lopende contract (gedeeltelijk) af. Het risico bestaat uit het feit dat het contract ruimte laat voor interpretatie op het punt van opzeggen. De reactie van de huurder is nog niet bekend. Het is waarschijnlijk dat een onderhandelingstraject wordt gestart over (gedeeltelijke) afbouw van het contract. In de begroting wordt structureel € 450.000 geraamd aan huurinkomsten. De financiële gevolgen zijn op dit moment onduidelijk.			
Sociaal Domein	50%	max. € 600.000	5.75%
Het beoogde kostenbesparend beleid voor het concept Jeugdzorg en het concept WMO wordt niet gehaald en geen toereikend budget voor alle uit te voeren taken.			

Analyse risicomanagement RijswijkBuiten

Afzonderlijk van het gemeentebreed gehanteerd risicomanagementsysteem systeem is door een extern bureau een risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitatie RijswijkBuiten. Omdat de werkwijze niet geheel overeenkomt met het gehanteerde systeem worden de resultaten apart vermeld en zijn deze niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

In de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen wordt wel rekening gehouden met de uitkomsten van de risicoanalyse van RijswijkBuiten.

In de herziening van de grondexploitatie Sion-'t Haantje worden de risico's in beeld gebracht. De 7^e herziening is in voorbereiding en wordt begin 2019 aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

Als gevolg van de vertraging door het bezwaar van DSM en kostenstijgingen in de bouw, wordt verwacht dat de risico's niet meer kunnen worden opgevangen binnen de grondexploitatie. Zie ook programma Wonen en Leven beleidsproduct Bouwgrondexploitaties 8300.

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (exogeen, incidenteel)

Op 18 november 2016 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) aangenomen. Hiermee wordt de rechtspositie van ambtenaren gelijk getrokken met werknemers in het bedrijfsleven. De beoogde ingangsdatum van de inwerkingtreding van de Wnra is 1 januari 2020. De gemeente is wettelijk verplicht de Wnra uit te voeren en is zelf verantwoordelijk voor de tijdige implementatie van deze wet. Aan de invoering van de Wnra zijn kosten verbonden. Zo moeten onze Rijswijkse Rechtspositieregelingen BW-proof worden gemaakt en zetten we ruim 400 aanstellingen om in een arbeidsovereenkomst. Voor het opstellen van de correcte arbeidsovereenkomsten is het noodzakelijk vooraf alle persoonsdossiers door te lichten. Voor de implementatie van de Wnra is in 2019 een budget nodig van € 150.000.

Strategische Personeelsplanning (endogeen, incidenteel)

Voor de implementatie van Strategische Personeelsplanning (SPP) is voor 2018 een budget begroot van € 45.000. De invoering van Strategische Personeelsplanning gaven we in 2017 vorm door in workshops per domein een strategische functiematrix op te stellen. Dit traject vervolgden we in 2018. Een systeem is in ontwikkeling en naar verwachting in het 3e kwartaal van 2018 beschikbaar zodat we dit kunnen aanschaffen. De kosten SPP in 2018 bedragen ongeveer € 10.000, het resterende deel zal in 2019 worden besteed.

Personeelsbegroting

Diverse verschuivingen in de ambtelijke organisatie hebben geleid tot wijzigingen in de programma's.. Deze wijzigingen zijn budgettair neutraal en zijn verwerkt in een aparte begrotingswijziging.

Financiële gevolgen	Incidenteel	Structureel					
	Paragraaf bedrijfsvoering		2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie Wnra		-150.000					
Doorschuiven budget SPP	35.000	-35.000					

PARAGRAAF FINANCIERING

Rentevoordelen

RijswijkBuiten maakt gebruik van de financiering met de in het verleden afgesloten renteswap (derivaat). Op basis van de grondexploitatieberekening van 2017 van RijswijkBuiten zou er over 2018 een financieringsoverschot bestaan. Dit overschot (het niet gebruikte deel van de lening) zou, om rentekosten te besparen en om deze lening zo efficiënt mogelijk in te zetten, worden gebruikt voor de algemene dienst van de gemeente (gemeente exclusief RijswijkBuiten). Hiervoor zou de algemene dienst een rentevergoeding betalen aan RijswijkBuiten ter hoogte van de gerealiseerde rentekosten voor het gebruikte deel van de lening.

Echter in 2018 lopen de gronduitgiften achter op de meerjarenplanning uit 2017 en heeft RijswijkBuiten meer financieringsmiddelen (renteswap) nodig om de investeringen in RijswijkBuiten te betalen. De algemene dienst van de gemeente behoeft daarom minder gebruik te maken van de renteswap en kan zelf goedkoper lenen. Hierdoor ontstaan rentebaten ten gunste van de exploitatiebegroting van de gemeente.

Directe financieringsbehoefte

Rijswijk heeft vanaf 1 januari tot ultimo september 2018, ofwel drie kwartalen de kasgeldlimiet van 2018 € 14,7 miljoen met circa € 25 miljoen overschreden. Volgens de Wet Fido is de maximale termijn van het overschrijden van de kasgeldlimiet drie kwartalen. Dit betekent dat vóór 1 oktober 2018 een lening met een looptijd > 1 jaar moet worden afgesloten. Het overschrijden van de kasgeldlimiet is gedaan om maximaal van de goedkope geldmarkt te profiteren. Rijswijk heeft gedurende deze kwartalen gemiddeld voor een percentage van negatief 0,35% kunnen lenen. Dus Rijswijk ontving rente voor het lenen op de geldmarkt. Om aan de Wet Fido te kunnen voldoen moet Rijswijk per 28 september een lening aantrekken van € 30 miljoen. Inmiddels heeft Rijswijk deze lening tegen een percentage van 0,045% kunnen lenen voor 3 jaren.

Een drietal dieperliggende oorzaken zijn voor het aantrekken van deze lening aan te wijzen:

1. De aflossingen op de bestaande langlopende leningen in 2018 van € 12,8 miljoen, waaronder een aflossing van een fixe-lening van € 10 miljoen. Hierdoor moet herfinanciering plaatsvinden;
2. Het minder gebruik kunnen maken van de renteswap-lening, zie eerdergenoemd in deze paragraaf;
3. Investerings in 2018.

Financieringsbehoefte 2018/2019 e.v.

De totale financieringsbehoefte dat in 2018/2019 moet worden opgebouwd en van structurele aard zal zijn, omvat een totaalbedrag van circa € 75 miljoen (inclusief voorgaande lening van € 30 miljoen). Dit bedrag wordt uiteindelijk opgevangen door de ontvangen bruto opbrengst uit aandelenverkoop van het energiebedrijf Eneco NV te verkopen (geschatte opbrengst € 45 miljoen ultimo 2021) en een af te sluiten langlopende lineaire lening met een looptijd van 25 of 30 jaar ter financiering van de investeringen in Huis van de Stad. Dit bedrag moet aanwezig zijn in 2021/2022. Om hiervoor meer zekerheid te verkrijgen omtrent de hoogte van de rentekosten wordt geadviseerd een zogenaamde forwardlening aan te trekken. Dit geeft zekerheid over de rente op een stortingsdatum van de lening in de toekomst (2021).

De opbrengst van het aandelenbelang in het energiebedrijf Eneco N.V. laat nog op zich wachten. Het is op dit moment niet te zeggen wanneer de ingeschatte opbrengst op de bankrekening van de gemeente Rijswijk wordt bijgeschreven. Het kan 1 tot 3 jaar duren. Om deze periode te kunnen overbruggen wordt geadviseerd een 3-jarige lening van € 45 miljoen op te nemen met een rentepercentage van 0% of tegen een negatief percentage, indien nog mogelijk. Een liquiditeitsoverschot kan dan minimaal tegen een percentage van 0% uitgezet worden bij de Schatkist, het Agentschap van het ministerie van Financiën. Op deze manier wordt gedurende drie jaren risicoloos en zonder kosten een eventueel financieringstekort van € 45 miljoen opgevangen.

Bruto opbrengst aandelenbelang energiebedrijf

De verkoop van het aandelenbelang in het energiebedrijf van Eneco N.V. kan, zoals eerder vermeld, nog een aantal jaren op zich laten wachten. De bruto geschatte opbrengst van € 45 miljoen zal worden ontvangen, echter vanaf de ontvangstdatum van dit bedrag zal in volgende jaren geen dividend van het energiebedrijf meer worden ontvangen. Het dividend wordt op langere termijn ingeschat op circa 2% van de bruto verkoopopbrengst. Dus aan de verkoop van het aandelenbelang kleeft een inkomstenderving

van 2% van de verkoopopbrengst, ofwel jaarlijks wordt grofweg € 900.000 lagere dividendinkomsten voor de begroting ontvangen. Hieraan is nog geen structurele invulling gegeven.

De hoogte van de dividendderving is gelijk aan het bedrag van de rentekosten, dat men jaarlijks aan een langlopende lening met een looptijd van 25 jaar moet betalen. De verkoopopbrengst is om deze reden niet uitkeerbaar. Het enige voordeel dat ontstaat door de verkoop van het aandelenbelang is dat het eigen vermogen wordt verhoogd en de schuldenpositie uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal gunstiger wordt. De verkoopopbrengst moet dan ook gezien worden als een financieringsmiddel en niet als een dekkingsmiddel voor de begroting. Uitkeerbaarheid zal niet zonder financiële gevolgen voor de begroting kunnen.

Indien toch besloten wordt tot uitkering van de opbrengst van of een deel ervan, dan zal opnieuw ter hoogte van het uitgekeerde deel een extra lening op de kapitaalmarkt moeten worden aangetrokken. Hiermee wordt de begroting voor de rentelasten (nu circa 2% voor 25-jarige leningen) extra belast.

Voor een uitgebreide toelichting op het voorgenomen beleid wordt verwezen naar de paragraaf financiering, opgenomen in de begroting 2019.

Verstrekke hypothecaire lening aan het Museum Rijswijk

De raad heeft in haar vergadering van 3 juli jl. besloten voornemens te zijn tot het verstrekken van een hypothecaire geldlening onder bepaalde voorwaarden voor een totaalbedrag van ten hoogste € 751.000. Een en ander onder bepaalde voorwaarden. In dit bedrag is een overname van de bestaande hypotheek begrepen voor een bedrag van € 400.000. Naast genoemd bedrag komt bij passering van de akte (oktober 2018) direct beschikbaar:

1. een bedrag van € 108.000, direct te verstrekken, ten behoeve van het dekken van het financieringstekort 2017 inclusief de kosten die in 2017 zijn gemaakt voor groot onderhoud aan het pand Herenstraat 67 te Rijswijk;
2. een bedrag van ten hoogste € 20.000, direct te verstrekken, voor een aantal kleine investeringen ten behoeve van het verplaatsen van het café en ARBO-wetgeving, zoals beschreven in bijlage 4 van het "Toekomstperspectief Museum Rijswijk 2022";

ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN

Onderdoorgang t Haantje

In het kader van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) zullen ter plaatse van RijswijkBuiten extra sporen worden aangelegd. Tevens zal er ter hoogte van de Laan van 't Haantje een onderdoorgang (zowel voor langzaam verkeer als snelverkeer) onder het spoor worden gebouwd.

Deze onderdoorgang wordt aangelegd op kosten het ministerie van I&M. Dit is vastgelegd in de bestuursovereenkomst dd. 26-5-2015.

Het ministerie voorziet in een doelmatige doch sobere onderdoorgang. De kosten van asfaltering, verlichting, pompinstallatie en bijkomende kwaliteitsmaatregelen komen op basis van deze overeenkomst voor rekening van de gemeente. In het investeringsplan 2019-2022 is hiervoor een investeringsbudget opgenomen.

Met ProRail is overeengekomen dat bij bestelling van deze kwaliteitsmaatregelen er een aanbetaling van € 112.000 zijnde 10% van het investeringsbedrag gedaan zal worden. Deze betaling dient nog in 2018 plaats te vinden.

Fietsstraat Delftweg

Het project kent een integrale aanpak. Verreweg het grootste deel van de uitgaven wordt beschikbaar gesteld door de MRDH. Het gemeentelijk aandeel is voor een deel reeds beschikbaar gesteld en wordt voor een deel gevonden in andere kredieten. Het niet gedekte deel van het project bedroeg € 98.000 en is eerder beschikbaar gesteld. Ten einde dit administratief en budgettair neutraal te regelen dient een bedrag van € 2.138.000 aan de uitgaven en € 2.289.000 aan inkomsten te worden bijgeraamd.

Opwaarderen Generaal Spoorlaan

De raming voor het project Opwaarderen Generaal Spoorlaan is € 3.275.000. De schatting van de werkelijke kosten komt uit op € 3.875.000. Als gevolg hiervan dient het krediet met € 600.000 te worden opgehoogd. Als oorzaken van deze grote overschrijding zijn te noemen, de locatiewijziging van het opslagdepot, boomwortels om de gasleiding, extra verkeersmaatregelen, tijdelijke parkeervoorzieningen en een intensiever participatieproces. Voor het ontstane tekort is € 400.000 aan dekking in andere kredieten te vinden, namelijk in het krediet Vervanging Vrijvervalriolen 2018 € 300.000 en het krediet Overlast bomen 2018 € 100.000.

Voor het resterend tekort van € 200.000 is er geen dekking in de begroting, zonder dat dit consequenties heeft op de vastgestelde beheerplannen van de openbare ruimte. De raad wordt voorgesteld een aanvullend krediet van € 600.000 beschikbaar te stellen (uitgaven) en een krediet van € 400.000 aan de inkomstenkant. De raad is door middel van een raadsinformatiebrief reeds op de hoogte van deze ontwikkeling.

Aankoop grond nieuwbouw IKC Montessori Parkrijk

Ophoging krediet met € 29.070 als gevolg van wijziging grondprijzen (tarief 2018 i.p.v. tarief 2016). Verschil voor onderwijs is 2655 m² x € 5 en verschil voor kinderdagopvang is 430 m² x € 25. De uitkomst op te hogen met 21% BTW.

Brede school Rembrandtkwartier

Voor Kindercampus Rembrandtkwartier zijn kosten gemaakt die niet zijn begroot of hoger uitvallen (hogere leges, extra asbestonderzoek en noodzakelijke aanpassingen aan speeltuinvereniging Buvelio). Deze kosten kunnen nog worden opgevangen binnen het reguliere krediet maar voor eventuele nieuwe onvoorziene kosten tijdens de bouw kan het verstrekte krediet mogelijk ontoereikend zijn.

Parkeerautomaten fiscalisering

Als gevolg van additionele wensen is uit de knelpunten evaluatie fiscaal en digitaal parkeren de noodzaak gebleken extra parkeerautomaten aan te schaffen. Verwacht wordt dat na vaststelling van de evaluatie nog een aantal automaten extra moet worden aangeschaft. De raad wordt voorgesteld een aanvullend krediet van € 75.000 beschikbaar te stellen.

Het nieuwe werken - I pads

Het nieuwe werken - Viadesk

In het kader van het tijd- en plaatsonafhankelijk werken zijn er investeringen opgenomen in het investeringsplan. Het gaat hier over de aanschaf van smartphones, iPads en (mini) laptops. Om een

soepele inpassing in de werkplekomgeving te garanderen is ervoor gekozen deze devices niet zelf aan te schaffen, maar binnen de ICT dienstverlening door de GRB Delft-Rijswijk te laten leveren, onderhouden en beheren. De investeringen kunnen vrijvallen. De bespaarde kapitaallasten worden ingezet als dekking voor de exploitatielasten.

De kredieten het nieuwe werken - iPads / Viadesk kunnen met respectievelijk € 96.340 en € 34.010 worden afgeraamd.

Herinrichting Bogaardplein

De herinrichting van het Bogaardplein vormt een onderdeel van het uitvoeringsprogramma uit de vastgestelde gebiedsvisie In de Bogaard en omgeving. Het oorspronkelijke krediet van € 2.100.000 is gebaseerd op fase 1 van het voorlopig inrichtingsplan Herinrichting Bogaardplein. Als gevolg van de prijsstijgingen van de bouwsector is een ophoging van 10% op de uitvoeringskosten ad. € 198.500 in fase 1 nodig.

De raad wordt voorgesteld een aanvullend krediet van € 198.500 beschikbaar te stellen.

Renovatie lift TRIAS

In het verleden is de renovatie van de lift opgenomen in het investeringsplan. In verband met de discussie over de huisvesting van Trias is de renovatie niet uitgevoerd en is het krediet aangehouden. Nu er besloten is dat Trias wordt gehuisvest in het Huis van de Stad, kan het krediet ad € 41.810 vervallen.

RESERVES

Bestemmingsreserve Parkeren

Onder verwijzing naar de in het Programma Verkeer en Vervoer opgenomen melding met betrekking tot het beleidsproduct Parkeren dient de meeropbrengst voor het parkeren van € 363.000 gestort en de hogere uitgaven voor uitvoeringskosten van € 20.000 onttrokken te worden aan deze reserve. Per saldo wordt een bedrag van € 343.000 gestort.